

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-312/24 – 1

Kohtuasi C-312/24 [Darashev]ⁱ

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

29. aprill 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Sofiyski rayoneni sad (Sofia rajoonikohus, Bulgaaria)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

30. jaanuar 2024

Hageja:

CL

Kostja:

Prokuratura na Republika Bulgaria

KOHTUMÄÄRUS

[...]

SOFIYSKI RAYONEN SAD, GRAZHDANSKO OTDELENIE (Sofia rajoonikohus, tsiviilkolleegium) [...] tegi 20. jaanuari 2024. aasta avalikul istungil [...]

[...]

tsiviilkohtuasjas № 20211110120709 [...],

otsuse, mille tegemisel võeti arvesse järgmist:

ⁱ Käesoleval kohtuasjal on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetlusosalise tegelikule nimele.

Tegemist on ELTL artikli 276 esimese lõigu ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku (Grazhdanski protsesualen kodeks; edaspidi „GPK“) 55. peatüki kohase menetlusega (eelotsusetaotlused)

Menetluse algatamise alus oli CL, [...] Kazitchene küla, [...] hagi PROKURATURA NA REPUBLIKA BALGARIA (Bulgaaria Vabariigi prokuratuur; edaspidi „PRB“) vastu, millega palutakse mõista **riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuste vastutust kahju eest reguleeriva seaduse (Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi; edaspidi „ZODOV“) artikli 2 lõike 1 punktide 2 ja 3 alusel** kostjalt välja 6000,00 Bulgaaria levi (BGN) hüvitisena mittevahalise kahju eest, mille tekitasid hageja suhtes alustatud kohtueelse menetluse käigus tehtud toimingud [...] ja nende tagajärjed.

Hagiavalduses märgitakse, et hagejal oli kahtlustatava staatus, kuid talle ei olnud esitatud ametlikku süüdistust [originaalis: *ne e bil privlechen kato obvinyam*]. Talle oli teada antud, et ta on „selgitamata staatusega isik“. Ta oli 24 tunniks vahi alla võetud. Seejärel kohtueelne menetlus peatati, kuna teo toimepanijat ei tuvastatud (kriminaalmenetluse seadustiku (Nakazatelnno-protsesualen kodeks; edaspidi „NPK“) artikli 244 lõike 1 punkt 2). Pärast kohtueelse menetluse lõplikku lõpetamist ei olnud tal võimalik teha siseministeeriumis (Ministerstvo na vatreshnite raboti) ametialast karjääri, kuna tal oli olnud kahtlustatava staatus. Mittevahalise kahju tekitasid talle järgmised toimingud: **1)** ta oli 24 tunniks vahi alla võetud; **2)** vahi alla võtmine toimus tema teenistuskohas kõikide kolleegide ja teenistujate juuresolekul; **3)** talle ei antud teavet kohtueelse menetluse alustamise põhjuste kohta, ta ei saanud pöörduda advokaadi poole ega võtta ühendust lähedastega, tema telefon oli arestitud; **4)** tema suhtes olid tehtud uurimistoimingud – kaht liiki läbiotsimine (originaalis: *obisk, pretarsvane*), äratundmiseks esitamine, kuid tal ei ole süüdistatava staatust ja teda ei ole süüteo toimepanemises süüdi mõistetud; **5)** siseministeeriumi teenistujana jäeti ta ajavahemikul 2016–2022 kõrgematele ametikohadele määramata põhjusel, et kõnealusel kohtueelses menetluses oli tal olnud kahtlustatava staatus. Punktides 1–4 kirjeldatud toimingute kohta märgib ta, et kahju tekkis seitsme kuu jooksul alates ajast, mil viidatud kriminaalmenetluses alustati tema suhtes uurimistoimingute tegemist. Ta palub ennast eemaldada eelkõige andmebaasist, kus ta on registreeritud kahtlustatavana.

Kostja, BULGAARIA VABARIIGI PROKURATUUR esitab nõudele tervikuna vastuvõetud nii nõude esitamise õiguse kui ka nõude suuruse osas.

Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, mil viisil tuleb käsitleda nende isikute isikuandmeid (andmete kogumine, säilitamine, kustutamine), kellel on kriminaalmenetluses kahtlustatava staatus, kui uurimisasutused kuuluvad selle tööandja organisatsiooni, kelle juures on kahtlustatav ametis. Taotlusega soovitakse teada, millist teavet võib tööandja koguda, salvestada või kustutada, kui tema teenistuja suhtes teevad uurimistoiminguid tema teised struktuuriüksused. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib eelotsusetaotlusega välja selgitada, kuidas tuleb „õigust olla unustatud“ tõlgendada juhtudel, mil

kogutud teave sisaldub tööandja ühes struktuuriüksuses ametis oleva teenistuja isiklikus toimikus, kusjuures just see teave on kogutud kriminaalmenetluses, mida viib läbi tööandja mõni muu struktuuriüksus, mis on kriminaalmenetluses uurimisasutus. Kas tööandja, kelle struktuuriüksused teevad uurimistoiminguid, võib keelduda teenistuja edutamisest üksnes seetõttu, et teenistuja on kahtlustatav pooleliolevas kriminaalmenetluses, milles teeb uurimistoiminguid tööandja mõni muu struktuuriüksus? Kas tööandja, kellel on kriminaalmenetluses uurimistoiminguid tegev eridirektoraat, võib keelduda mõnes muus direktoraadis ametis oleva teenistuja edutamisest põhjendusega, et teenistuja on kahtlustatav või süüdistatav kriminaalmenetluses, mida viib läbi tööandja mõni muu struktuuriüksus?

KOHTUASJA POOLED

Hageja: CL, [...] Kazitchene küla, [...]

Kostja: BULGAARIA VABARIIGI PROKURATUUR (PRB), Sofia linn [...]

ASJAOLUD

Poolte vahel ei ole vaidlust selle üle, et 1. märtsil 2016 alustati kohtueelset menetlust [...] seoses toime pandud kuriteoga: grupiviisiline röövimine – kuritegu, mille koosseis vastab karistusseadustiku (Nakazatelen kodeks; edaspidi „NK“) artikli 198 lõikele 1 koostoimes artikli 20 lõikega 2 koostoimes lõikega 1. Kohtueelset menetlust alustati teadmata isiku suhtes. Poolte vahel ei ole vaidlust selle üle, et hageja täitis ajavahemikul 2012–2023 politseiametnikuna mitmesuguseid ülesandeid siseministeeriumi eri direktoraatides: julgeolekupolitsei peadirektoraadis ja riikliku politsei peadirektoraadis.

17. mail 2016 toimus üldkoosolek, millest võtsid osa kõik politseiametnikud, kes viibisid parasjagu osakonnas, kus hageja ametis on. Väidetavalt ilmusid üldkoosolekule talituse juhataja, siseministeeriumi sisejulgeoleku direktoraadi juhataja, Sofia linnaprokuratuuri (Sofiyska gradska prokuratura; SGP) prokurör ja uurija. On tuvastatud, et hageja võeti sellel koosolekul avalikult kõigi ees vahi alla ja ta pidi loovutama oma ametimärgi, relva ja ametitunnistuse.

Vaidlust ei ole selle üle, et 17. mail 2016 võeti hageja 24 tunniks vahi alla. Siseministeeriumi sisejulgeoleku direktoraat tegi tema vahi alla võtmiseks vahistamismääruse. Vahistamismäärus tehti siseministeeriumi seaduse (Zakon za ministerstvoto na vatreshnite raboti) artikli 72 lõike 1 punkti 1 alusel (isik, kelle kohta on andmeid, et ta on toime pannud kuriteo). Vahistamismääruses oli märgitud, et isik võetakse vahi alla, kuna ta oli 1. märtsil 2016 kaastäideviijana vägivalda kasutades omastanud teisele isikule kuuluvad esemed, mis on kuritegu vastavalt NK artikli 198 lõikele 1 koostoimes artikli 20 lõikega 2 ja koostoimes lõikega 1.

Kahtlust ei ole selles, et 24 tunni pärast hageja vabastati. On vaieldamatu, et hagejale ei esitatud ametlikku süüdistust. Teda ei antud kohtu alla. Kohtueelse

menetluse käigus tehti hageja suhtes läbiotsimine, mis hõlmas läbivaatust ja arestimist. Läbiotsimine tehti hageja eluasemes. Hageja esitati äratundmiseks, kuid kannatanud ei tuvastanud teda teo toimepanijana. Hagejalt kui kahtlustatavalt võeti sõrmejäljed. Tuvastati, et ohvritele kuuluvatel esemetel ei ole tema jälgi. Vaidlust ei ole selle üle, et läbiotsimine ja arestimine toimus kohtu eelneval loal. Pooled on ühel meelel selles, et kohtueelne menetlus peatati, kuna teo toimepanijat ei suudetud kindlaks teha.

Menetluses tuvastati, et hageja jätkas oma teenistust siseministeeriumi süsteemis. Hageja osales siseministeeriumi süsteemi teiste üksuste, osakondade ja direktoraatide ametikohtadele edutamise valikumenetlustes. Mõnele muule ametikohale jäeti ta määramata eelkõige seetõttu, et ta oli eespool nimetatud kohtueelse menetluse käigus kahtlustatavana vahi alla võetud. Hageja isiklikus toimikus ja siseministeeriumi arhiivis sisaldub teave selle kohta, et hagejat on vahi alla võetud ja hageja kui kahtlustatava suhtes on tehtud uurimistoiminguid (läbiotsimine, arestimine, äratundmiseks esitamine). Hageja edutamata ja teistele ametikohtadele üle viimata jätmise põhjus seisnes selles, et ta oli NK artikli 198 lõike 1 kohase kuriteo toimepanemises kahtlustatavana osalenud nimetatud kohtueelses menetluses.

Hageja väidab, et tal tekkis mittevaraline kahju, mis tulenes tema kolleegide ees toimunud vahistamisest, nimelt alandusest, et tema kui siseministeeriumi kauaaegne teenistuja võeti vahi alla kuriteo eest, mille puhul ei ole tõendatud, et selle on toime pannud tema. Väidetavalt tekkis tal kahju, sest talle ei antud mingit teavet tema vahistamise kohta – ei võimaldatud suhelda advokaadiga, helistada pereliikmetele, talle ei teatatud tema vahistamise põhjust. Ta leiab, et vahi alla võtmine takistas [tema] ametialast edasiliikumist ja arengut. Tema tööandja, kes korraldas tema vahi alla võtmise, säilitab seda kohtueelset menetlust oma andmebaasis ja keeldub seda eemaldamast või kustutamast. Lisaks sellele on hageja nimeliselt sisse kantud kohtueelses menetluses kahtlustatavana ja see ei luba tal ametiredelil tõusta.

**VARHOVEN KASATSIONEN SAD NA REPUBLIKA BULGARIA
(BULGAARIA VABARIIGI KÕRGEIM KASSATSIOONIKOHUS;
edaspidi „VKS“) PRAKTIKA**

VKS praktika kohaselt on isikul, keda on seostatud kuriteoga ja kellele ei ole esitatud ametlikku süüdistust, kriminaalmenetluse lõpetamisel õigus hüvitisele. Hüvitis on ette nähtud ZODOVi alusel. Isik võib hüvitist nõuda ka talle kahtlustuse esitamise eelse aja eest, kui ta oli ainus isik, kes võis kuriteo toime panna, kui kriminaalmenetlust tundmatu kurjategija vastu alustati. Selles menetluses on kostjaks prokuratuur, kuna tegemist on kohtueelse menetlusega.

**PÕHJUSED, MILLELE TUGINEDES LEIAB EELOTSUSETAOTLUSE
ESITANUD KOHUS, ET KOHTUASJA LAHENDAMISEKS ON VAJALIK
EELOTSUSETAOTLUS**

Bulgaaria kriminaalmenetluse seadustik (NPK) ei näe kriminaalmenetluses ette kahtlustatavat. Kohtuasjas C-209/22 tehtud otsuse kohaselt on kahtlustataval *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiivist 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega*, tulenevad õigused, välja arvatud juhul, kui õigus kaitsjale on vajalik ainult siis, kui see isik saab oma kaitseõigusi otstarbekalt ja tõhusalt kasutada.

Käesolevas menetluses hagejaks oleval isikul oli kõnealuses kohtueelses menetluses täielikult kahtlustatava staatus ja pooled sellele vastuväiteid ei esita. Pärast tõendite kogumist talle ametlikku süüdistust siiski ei esitatud ja kriminaalmenetlus tema suhtes on 2016. aastast peatatud, kuna teo toimepanijat ei tuvastatud.

Hageja väidab, et olukorras, kus teda kahtlustati kuriteo toimepanemises, kuid tema osalemist kuriteo toimepanemises ei tõendatud, on tal õigus saada enda vahi alla võtmise eest hüvitist. Ta nõuab kahju hüvitamist järgmistel põhjustel: 1. ta võeti vahi alla tema teenistuskohas sinna kogunenud kolleegide ees; 2. tema staatus kahtlustatavana takistas tal siseministeeriumi organisatsioonis ametiredelil töusta; 3. vahi alla võtmise käigus varjati tema eest teavet – ei lubatud vestelda perekonna ega advokaadiga, et ta saaks välja selgitada vahi alla võtmise põhjuse.

Siseministeerium on ainuke haldusasutus, mis vastutab avaliku korra tagamise eest. See koosneb mitmest direktoraadist, kusjuures riikliku politsei peadirektoraadi ja julgeolekupolitsei peadirektoraadi pädevuses on meetmete võtmine avaliku korra kaitseks.

Samal ajal võivad siseministeeriumi teenistujad olla ka kahtlustavad ja süüdistatavad. Siseministeeriumi teenistujate suhtes teeb uurimistoiminguid sisejulgeoleku direktoraat, sõltumata sellest, millise süüteoga tegemist on. Sisejulgeoleku direktoraat teeb uurimistoiminguid seoses nende süütegudega, mille kohta on teavet, et nende toimepanijad on siseministeeriumi teenistujad. Sisejulgeoleku direktoraadi uurija võib alustada uurimismenetlust siseministeeriumi mõne teise direktoraadi teenistuja suhtes. Sisejulgeoleku direktoraadi teenistujad teevad selliseid uurimistoiminguid nagu läbiotsimine, arestimine, tunnistajate ülekuulamine, ametliku süüdistuse esitamine, uurimistoimikute avalikustamine jne.

Siseministeerium on ühe ja sama haldusasutusena kõigi selles ministeeriumis ametis olevate teenistujate tööandja. Iga direktoraat kogub teavet oma teenistujate kohta ja säilitab seda teenistuja isiklikus toimikus. Edutamise ja üleviimise valikumenetluses osalemise korral nõutakse välja teenistuja isiklik toimik ja esitatakse küsimusi – kuidas on teenistuja täitnud [oma] kohustusi, kas ta on olnud kahtlustatav või süüdistatav, kas ta on rikkunud töödistsipliini või avalikku korda.

Teisalt on sisejulgeoleku direktoraat siseministeeriumi struktuuriüksus, mis teeb toiminguid, et uurida süütegusid, mille puhul eeldatakse, et need on toime pannud siseministeeriumi teenistujad. Uurimise käigus kogutud teave lisatakse ka isiklikku toimikusse. Viiakse läbi sisekontroll, mille tulemused kantakse samuti isiklikku toimikusse.

Sellega seoses tekib probleem sellise teabe töötlemisel, säilitamisel ja kasutamisel, mille on saanud siseministeeriumi direktoraat kui uurimisasutus seoses kriminaalmenetlusega ja mis tehakse kättesaadavaks siseministeeriumi mõnele teisele direktoraadile, kes on kahtlustatava/süüdistatava töandja. Eelotsusetaotluse esitanud kohtule ei ole selge, kas siseministeeriumi direktoraadi kui uurimisasutuse hangitud teavet võib *ex officio* lisada siseministeeriumi mõne teise direktoraadi politseiametnikust teenistuja isiklikku toimikusse. Kuidas ja kui pika ajal vältel seda teavet säilitatakse ja kas see võib takistada teenistujal saada ametikõrgendust? Siseministeeriumi kogutud uurimisandmete töötlemise ja säilitamisega seotud probleeme käsitletakse kohtuasjades **C-205/21 ja C-118/22**.

Käesoleval juhul tegutses siseministeerium nii tööandjana nende direktoraatide kaudu, kus hageja ametis oli, kui ka uurimisasutusena sisejulgeoleku direktoraadi kaudu, kes uuris siseministeeriumi teenistujate toime pandud süütegusid.

Kas on proportsionaalne, et siseministeerium kui töandja kasutab siseministeeriumi mõnelt teiselt osakonnalt/direktoraadilt ajal, mil see osakond/direktoraat täitis uurimisasutuse ülesandeid, saadud teavet teenistuja kohta ning tugineb sellele teabele? Kas eesmärk, et siseministeeriumi struktuuriüksus avastab ja tõkestab süütegusid, on kooskõlas töandja võimalusega keelduda teenistuja ametialasest edutamisest ainult seetõttu, et teenistujat on kahtlustatud kuriteo toimepanemises, mille uurimine on peatatud, kuna teo toimepanijat kindlaks ei tehtud?

Tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohtule ei ole selge, kas isikuandmete kaitse üldmäärus on kohaldatav sellistel juhtudel nagu käesolevas menetluses - üks ja sama organisatsioon, kus üks osa direktoraatidest on töandja ja teine osa direktoraatidest täidab kriminaalmenetluses uurimisasutuse ülesandeid.

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punkt 1 määratleb isikuandmete mõiste. Menetluses tuvastati, et siseministeerium kui töandja säilitab teavet selle kohta, et hagejale esitati kahtlustus ja teda oli kohtueelse menetluse käigus kinni peetud kuriteo „grupiviisiline röövimine“ asjaoludel, ning sellele vastuväiteid ei esitatud. Tekib küsimus, kas kahtlustatava isikuandmete selline säilitamine ja lisamine isiklikku toimikusse kujutab endast isikuandmete töötlemist isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punkti 2 tähenduses või on isiklik toimik andmete kogum artikli 4 punkti 6 tähenduses. Eelotsusetaotluse esitanud kohtule ei ole selge ka see, kas selliste andmete säilitamine, nagu on kõne all käesolevas kohtuasjas, kuulub isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 9 lõike 2 punkti b kohaldamisalasse.

Eelotsusetaotluse esitanud kohtule on üldiselt teada, et ametnikud, kes vastutavad avaliku korra tagamise eest (siseministeriumis ametis olevad isikud), peavad vastama kõrgematele morali- ja eetikakriteeriumidele kui teiste kategooriate töötajad või teenistujad. Sellised isikud ei tohi olla süüdi mõistetud, süüdistatavad, ega kahtlustatavad, sest see oleks vastuolus nende ametialase tegevuse eesmärgiga, nimelt riigis avaliku korra säilitamise, kuritegude ja õigusrikkumiste tõkestamise, avastamise ja ennetamisega. Kuni vastupidise tõendamiseni kehtib siiski süütuse presumpatsioon. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on tekkinud küsimus, kas tööandja võib keelduda teenistuja edutamisest üksnes seetõttu, et teenistuja on kahtlustatav/süüdistatav, arvestades kõrgemaid eetilisi kriteeriume, millele seda liiki teenistujad peavad vastama. Kas tööandja võib tugineda asjaolule, et tema teenistuja oli kahtlustatav/süüdistatav, ja keelduda teda edutamast pärast seda, kui tema suhtes alustatud kriminaalmenetlus on peatatud? Ei ole selge, kas selliste andmete kogumine ja töötlemine teenistuja isiklikus toimikus, mis on seotud tema kui kahtlustatava/süüdistatava staatusega, on ilmselt proportsionaalne seda tüüpi teenistujatele esitatavate nõuetega. Seda seetõttu, et ainult lõplik süüdimõistev kohtuotsus on alus lõpetada teenistujaga töö- ja teenistussuhe.

Samal ajal on isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendustes 65 ja 66 ning artiklis 17 ette nähtud õigus olla unustatud. Seda arvestades ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtule selge, kas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 17 lõike 1 punktis a sätestatud põhimõtet, mille kohaselt saab tugineda õigusele olla unustatud, tuleb tõlgendada nii, et teenistuja isiklikust toimikust tuleb kustutada kõik andmed, kui need andmed on kogunud tööandja mõni teine struktuuriüksus, mis täidab uurimisasutuse ülesandeid, ja kui nendest andmetest nähtub, et teenistuja on olnud süüteo toimepanemises kahtlustatav/süüdistatav.

Eelotsusetaotluse esitanud kohtule ei ole selge, kas tegemist on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 17 lõike 1 punktis d viidatud ebaseadusliku töötlemisega, kui tööandja struktuuriüksus töötleb ja säilitab andmeid tulenevalt kahtlusest, et tema teenistuja on toime pannud süüteo, kui need andmed on saanud, kogunud ja säilitanud tööandja teine struktuuriüksus, mis tegutseb uurimisasutusena.

Isikuandmete kaitse üldmääruse põhjenduse 19 ja artikli 2 lõike [2] punkti d kohaselt on isikuandmete töötlemine ja säilitamine kriminaalmenetluses reguleeritud *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiviga (EL) 2016/680 füüsiliste isikute kaitse kohta seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK koostöötajate Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 52.*

Põhikohtuasjas on tegemist teabega, mida säilitab tööandja teenistuja toimikus ja mille on kogunud tööandja teine direktoraat, kellel on politseiametnike (siseministeriumi organisatsioonis ametis olevate isikute) suhtes alustatud

kriminaalmenetlustes uurimisasutuse staatus. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul kuuluvad teenistujate suhtes kriminaaluurimise käigus saadud andmed samal ajal ka isikuandmete kaitse üldmääruse, direktiivi 2016/680 ja nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel, kohaldamisalasse.

Direktiivi 2016/680 artikliga 10 nähakse ette isikuandmete eri liigid. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on tekkinud küsimus, kas andmete säilitamine siseministeeriumi teenistujate isiklikus toimikus seoses nende suhtes alustatud kriminaalmenetlusega on proportsionaalne kutsealast tulenevate kõrgemate eetiliste kriteeriumidega. Kas tööandja võib uurimise käigus saadud andmeid kasutada *ex officio*, kui üks tema teistest struktuuriüksustest teeb uurimistoiminguid? Tekib küsimus, kas mõisteid „isikuandmed“ ja „töötlemine“ direktiivi 2016/680 tähenduses tuleb tõlgendada nii, et need hõlmavad käesolevas kohtuasjas kõne all olevaid toiminguid. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib teada, kas direktiivi 2016/680 artikli 9 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see võimaldab tööandjal koguda ja säilitada teavet tema direktoraadi teenistuja kohta, kes on kahtlustatav/süüdistatav, kui tööandja on saanud selle teabe oma teise direktoraadi, uurimisasutuse kaudu.

Hageja osales edutamise ja üleviimise valikumenetlustes ja oli pingereas alati esimene. Tulenevalt tema staatusest kahtlustatavana ei määratud teda siiski ametikohale, millele kandideerivate isikute pingereas oli ta esimene. Sellega seoses tekib eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsimus, kas olukord, kus andmeid säilitab üks ja sama organisatsioon (nagu siseministeerium, kus osa direktoraatidest täidab tööandja ülesandeid ja üks eridirektoraat täidab uurimisasutuse ülesandeid), kujutab endast **diskrimineerimist** nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel, artikli 1 tähenduses, kui teave puudutab [kriminaalmenetlustes osaleva] teenistuja staatust ja seda kogub ühe ja sama organisatsiooni direktoraat, kes on uurimisasutus. Kas võrdne kohtlemine hõlmab seega ka keeldu säilitada sellise teenistuja andmeid, kellele on esitatud kahtlustus ja kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud?

Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb menetlus vastavalt GPK artikli 631 lõikele 1 koostoimes ETL artikli 267 esimese lõiguga peatada, kuni Euroopa Kohus on kohtumääruse resolutsioonis esitatud tõlgendusküsimustele vastanud.

Esitatud põhjustel kohus

MÄÄRAB:

Euroopa Kohtule esitatakse **ETL artikli 267 ja GPK artikli 629** alusel järgmised eelotsuse küsimused:

Kas **isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 2 [lõiget] 1** tuleb tõlgendada nii, et isikuandmete töötlus hõlmab toiminguid, mida teeb üks ja sama organisatsioon,

kus osa direktoraatidest täidab tööandja ülesandeid ja üks direktoraat tegutseb teiste direktoraatide teenistujate suhtes alustatud kriminaalmenetlustes uurimisasutusena? **Kui vastus on jaatav:**

1. Kas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punktis 2 sisalduvat väljendit „**isikuandmete töötlemine**“ tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab toimingut, mille raames lisatakse teenistuja isiklikku toimikusse andmed, mille on tööandja kui uurimisasutus saanud ühe oma direktoraadi kaudu just sama teenistuja kohta?
2. Kas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punktis 6 määratletud mõistet „**andmete kogum**“ tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab tööandja ühes direktoraadis ametis oleva teenistuja või töötaja isiklikku toimikut, kui andmed on kogunud tööandja teine direktoraat, millel on uurimisasutuse staatus?
3. Kas **isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 9 lõike 2 punkti b** tuleb tõlgendada nii, et tööandja struktuuriüksus võib koguda ja säilitada andmeid selle kohta, et teenistuja oli kriminaalmenetluses kahtlustatav/süüdistatav, kui need andmed on kogunud tööandja teine struktuuriüksus, millel on uurimisasutuse staatus?
4. Kas isikuandmete kaitse üldmääruse 17 lõike 1 punkti a kohast „**õigust olla unustatud**“ tuleb tõlgendada nii, et tööandja peab kustutama teenistuja isiklikust toimikust kõik andmed, mille on kogunud ja mida on säilitanud tema teine direktoraat, kellel on tema teenistuja suhtes alustatud kriminaalasjas uurimisasutuse staatus, selle kohta, et teenistuja
 - 4.1. on kuriteo toimepanemises kahtlustatav/süüdistatav kriminaalasjas, mille menetlemine on pooleli;
 - 4.2. oli kuriteo toimepanemises kahtlustatav/süüdistatav kriminaalasjas, mille menetlemine on peatatud või lõpetatud?
5. Kas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 17 lõike 1 punktis d viidatud „**ebaseaduslikult töödeldud**“ isikuandmeid tuleb tõlgendada nii, et need hõlmavad isikuandmeid, mida on tööandja saanud, kogunud ja säilitanud oma teise struktuuriüksuse kaudu, mis on uurimisasutus tööandja teiste struktuuriüksuste teenistujate suhtes alustatud kriminaalmenetluses, kui neid andmeid säilitatakse isiklikus toimikus ja need andmed puudutavad asjaolu, et teenistuja on süüteo toimepanemises kahtlustatav/süüdistatav, ja nimelt:
 - 5.1. on kuriteo toimepanemises kahtlustatav/süüdistatav kriminaalasjas, mille menetlemine on pooleli;
 - 5.2. oli kuriteo toimepanemises kahtlustatav/süüdistatav kriminaalasjas, mille menetlemine on peatatud või lõpetatud?

6. Kas mõistet „**isikuandmed**“ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK, artikli 3 punktis 1 tuleb kotoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 52 tõlgendada nii, et tegemist on andmetega, mille on tööandja saanud, kogunud ja säilitanud oma struktuuriüksuse kaudu, mis täidab tööandja teises struktuuriüksuses ametis oleva teenistuja suhtes alustatud kriminaalmenetluses uurimisasutuse ülesandeid?
7. Kas mõistet „**töötlemine**“ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK, artikli 3 punktis 2 tuleb kotoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 52 tõlgendada nii, et see hõlmab toimingut, mille käigus säilitab tööandja teenistuja isiklikus toimikus andmeid, mille on tööandja saanud, kogunud ja säilitanud oma struktuuriüksuse kaudu, mis täidab tööandja teises struktuuriüksuses ametis oleva teenistuja suhtes alustatud kriminaalmenetluses uurimisasutuse ülesandeid?
8. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK, **artikli 9 lõiget 1** tuleb kotoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 52 tõlgendada nii, et see lubab tööandjal koguda ja säilitada teavet teenistuja kohta, kes on kahtlustatav/süüdistatav, kui tööandja on saanud selle teabe oma teise struktuuriüksuse kaudu, mis täidab selle teenistuja suhtes alustatud kriminaalmenetluses uurimisasutuse ülesandeid?
9. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK, **artikli 16 lõiget 2** tuleb kotoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 52 tõlgendada nii, et tööandja peab kustutama teenistuja isiklikust toimikust kõik andmed, mille on tööandja saanud ja säilitanud oma struktuuriüksuse kaudu, mis täidab

selle teenistuja suhtes alustatud kriminaalmenetluses uurimisasutuse ülesandeid, ja mis puudutavad asjaolu, et teenistuja:

- 9.1. on kuriteo toimepanemises kahtlustatav/süüdistatav kriminaalasjas, mille menetlemine on pooleli;
 - 9.2. oli kuriteo toimepanemises kahtlustatav/süüdistatav kriminaalasjas, mille menetlemine on peatatud või lõpetatud?
10. Kas nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel, **artiklit 1** tuleb tõlgendada nii, et see ei luba tööandjal, kelle üks struktuuriüksus teeb teise struktuuriüksuse teenistuja suhtes uurimistoiminguid, keelduda teenistuja edutamisest üksnes põhjusel, et teenistuja:
- 10.1 on kuriteo toimepanemises kahtlustatav/süüdistatav kriminaalasjas, mille menetlemine on pooleli;
 - 10.2 oli kuriteo toimepanemises kahtlustatav/süüdistatav kriminaalasjas, mille menetlemine on peatatud või lõpetatud?

Menetlus **PEATATAKSE** [...]

[...]